

Posudek oponenta bakalářské práce

Znovuobjevení vnímaného světa. Paul Cézanne a jeho návrat k žitému světu očima Merleau-Pontyho

Autorka: *Tereza Uhlířová*

Vedoucí práce: *Mgr. Taťána Petříčková, Ph.D.*

Oponent: *Mgr. Richard Zika, Ph.D.*

Slečna Tereza Uhlířová zvolila pro svou bakalářskou práci velmi zajímavé téma primátu přímé perceptivní zkušenosti, jež ozřejmuje svou interpretací malířského díla Paula Cézanna, přičemž je inspirována a v mnohém vedena Mauricem Merleau-Pontym.

Z předností práce musím nejprve vyzdvihnout vhodnou volbu textů. Autorka vedle Merleau-Pontyho využívá i další fenomenologicky orientované autory, konkrétně Renauda Barbarase a Bernarda Waldenfelse (jde tedy o myslitele, kteří jsou Merleau-Pontymu v mnohém blízcí a jemu zavázaní); vedle toho se nevyhýbá ani kunsthistorické tematizaci Cézannova díla, a to v příslušném kontextu (konkrétně jde o Hofmannovu práci *Základy moderního umění: Úvod do jeho symbolických forem*); a konečně přihlíží i životu Paula Cézanna a jeho vlastním reflexím o povaze uměleckého díla.

Dále musím pochválit výstavbu autorčiny práce. Na půdu zvolené problematiky vstupuje opatrně, vedena „propedeutickým“ textem Merleau-Pontyho *Svět vnímání*; poté se věnuje Hofmanově kunsthistorické interpretaci Cézannova díla; dále pak relevantním momentům Cézannova života a vývoji jeho tvorby a svou práci završuje kapitolou *Oslava vidění a viditelnosti*. V posledních dvou kapitolách se autorka navrácí k Merleau-Pontymu, přičemž však již využívá jeho náročnějších prací *Cézannovo pochybování* a *Oko a duch*. Jeho stěžejní dílo posledních let *Viditelné a neviditelné* zohledňuje jen zdrženlivě, což je vzhledem k enigmatičnosti této knihy pochopitelné a nejspíš ku prospěchu věci. (Merleau-Ponty však v těchto částech nemá monopol, vedle recepce prací již zmíněných fenomenologů je v nich přítomná i inspirace *Myšlením obrazem* Miroslava Petříčka.) Důležité je přitom to, že i přes rozmanitost přístupů je autorčin text vnitřně jednotný.

V práci nacházím spíše jen drobné nedostatky, z nichž uvedu tři:

1) Waldenfelsova práce je zde opakovaně nazývána *Das leibliche selbst* (místo *Das leibliche Selbst*).

2) V případě Hofmannovy knihy autorka překládá „...*es dekretiert eine formale Synthese aus Wahrnehmungs- und Vorstellungsdaten*“ jako „...*stanovuje formální syntézu z vnímaných informací a představ*.“ (str. 14, pozn. 21) Její překlad nezavrhují jako naprosto chybný, ale přece jen se přikláním k věrnějšímu tlumočení: „...*stanovuje formální syntézu z vněmových a představových dat*.“ (Celkově jsou však překlady sl. Uhlířové dosti kvalitní, i když jde o obtížné teoretické texty, a navíc jsou do předkládané práce vhodně vkomponovány.)

3) V posledním odstavci autorka říká o Cézannovi: „...*jeho obrazy jsou takovým uměleckým dílem, které nás i přes prvotní nesrozumitelnost vracejí ke světu takovému, jaký se ukazuje našim smyslům*.“ (str. 37) Nejde mi přitom o nesprávně použitý plurál („*dílem, které ... nás vracejí*“), nýbrž o přílišnou obecnost této závěrečné charakteristiky. Autorce se zde po mém soudu nepodařilo zhuštěně vyjádřit to, co výborně předvedla v předchozím textu, především v jeho páté kapitole.

Práci slečny Uhlířové považuji za velmi zdařilou, doporučuji ji k obhajobě a jako výchozí hodnocení navrhuji výbornou.

V Praze, dne 20. 8. 2010

Mgr. Richard Zika, Ph.D.